

Cena numeru

15 groszy

Redakcja i Administracja
Kraków, Dunajewskiego 5.Telefon Redakcji Nr. 396,
Telefon Administracji Nr. 310,
Adres telegr.: Naprzód Kraków,Miesięcznie
3 zł. 50 gr.Zapewnia 7 złotych
Typografów 80 groszyWychodzi codziennie o 6 rano
z wyjątkiem dni poświatożnych.

Konto PKO Kraków Nr. 400.670

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

„Przed nikim nieodpowiedzialna władza“

Przysłała Polska. Rozpoczęła się organizacja życia państwowego i tych, co funkcje państwa pełnią. Urzędnicy występowały do państwa z różnymi żądaniami, aż ostatecznie Sejm w ustawie z 17 lutego 1922 określił ich stanowisko. W myśl tej ustawy awansowanie do wyższego stopnia służbowego następuje według uznania władzy przełożonej, a przy awansowaniu urzędnika władza winna mieć na względzie jego uzdolnienie, użyteczność, stopień znajomości i szczególne ukwalifikowanie do danego stanowiska służbowego. Jest to t. zw. system hierarchiczny.

Inny system wywalczyli sobie sędziowie. W dawnym zaborze pruskim i austriackim panował także odnośnie do sędziów system hierarchiczny, taki sam prawie stosunek istniał w h. zaborze rosyjskim z tem, że rangi sędziów były tu znacznie wyższe. Sędziowie w Polsce, korzystając z nieuregulowanych stosunków w administracji państwowej, przeczwastawiając swój stan nadwyżcom urzędników administracyjnych w pierwszych chwilach naszego życia państwowego — zdołali pozyskać dla siebie opinie Sejmu, który w ustawie z 13 lipca 1920 orzekł, że „system hierarchiczny, wedle którego igrzupowani są urzędnicy państwowi i urządzone jest ich uposażenie, nie ma zastosowania do sędziów i prokuratorów.“

W miejsce systemu hierarchicznego stworzono dla sędziów 4 grupy, w obrębie których awansują automatycznie bez względu na „uzdolnienie, użyteczność czy szczególne kwalifikacje“, a w razie gdyby z żółcej do wyższej grupy nie zostali przeniesieni, otrzymują mimo to dalsze do wyższej grupy przyznawane dodatki starszeństwa.

Wyodrębniony w ten sposób stan sędziowski, domagał jeszcze większych przywilejów w konstytucji merowej, która stworzyła dla niego formalnie nietykalność. Nadto uposażono stan sędziowski najlepiej w całym państwie, wywarzając przez to niezadowolenie wśród urzędników administracyjnych z wykształceniem prawniczym, którzy gorzej są uposażeni. W samym resorcie sądownictwa powstało również silne wżeczenie wśród urzędników manipulacyjno-sądowych. Są to zwłaszcza w Małopolsce ludzie, mający dwadzieścia parę lat służby, egzamina wzięli, tak trudne jak np. egzamina hipoteczne, spełniali niezmiernie ważne funkcje za sędziów, a otrzymują pensji 200 do 230 zł. na utrzymanie dużej rodziny, podczas gdy sędzia początkujący otrzymuje dwa razy wyższe uposażenie.

Sejm, jak widzimy, zrobił wszystko, aby postawił stan sędziowski wysoko i uczynił go stróżem prawa. Należy, nadzieje Sejmu nie złyć się. Te przywileje dla sędziego, jakim jest jego niezawisłość, niemożność przeniesienia go wbrew woli na inne miejsce służbowe i awans automatyczny przy zniesieniu systemu hierarchicznego, przyczynia się tylko do wytworzenia zamknięcia w sobie kręgu sędziowskiego, która uwaga się za stojąca ponad prawem i nie znała nad sobą żadnej zwierzchniej władzy ani kontroli. Podczas gdy stan urzędników administracyjnych poprawia się coraz bardziej, stan sędziowski zmierzka ku upadkowi. — Po objęciu tak ministerstwa sprawiedliwości przez p. Zychlińskiego, na żądanie stronnictw prawicowych odbyło się posiedzenie komisji prawniczej Sejmu, na którym nowemu ministrowi przedstawiono szereg postulatów dla podniesienia sądownictwa. Poseł warszawski prof. uniwersytecki Chelmoński z narodowej demokracji poddał ostrej krytyce stan sędziowski, który nie stoi na wysokości zadania i żądał powołania do życia kursów dokształcających w prawie dla sędziów pokoju. Zdaniem prof. Chelmońskiego, kursa takie są potrzebne także i dla sędziów okręgowych, nie stawia jednak tego żądania, aby zbyt nie kompromitować sądownictwa. P. Chelmoński stwier-

dził, że tylko sądy apelacyjne i Sąd Najwyższy wytrzymują krytykę.

Drugi poseł adw. Biłner, członek chrześcijańskiej demokracji, również surowej krytyce poddał sądownictwo — zwłaszcza w okręgu warszawskim, — podnosząc, że nie odnacza się ono ani znajomością prawa, ani powagą i zachowaniem się wobec publiczności.

Takie głosy padły ze strony prawnicy, reprezentację posiadające sfery społeczne. O stosunkach na kresach niema co mówić. Tam sądownictwo jest w upadku. Obecny minister sprawiedliwości podobno energicznie wżął się za dewszystkiem do uzdrowienia tamtejszych stosunków.

Niezawisłość sędziowska wyrodziła się w Polsce w jałosć tabu dla ludzi trzeźwo myślących, wśród niezrozumiałość. Sędzia może wydać najbardziej nierozumny wyrok, niezgodny z ustawą, a nie masz żadnej władzy, któraby miała nadzicie czy uszczupić wyrok jego. Tylko wyższa instancja sądownicza może taki wyrok uchylić, ale jeśli poszkodowany się odeń nie odwoła, to taki wyrok nierozumny staje się prawomocnym, a nikt, nawet minister, nie może odnośnego sędziego do odpowiedzialności podciągnąć. W państwach zaborczych była instancja t. zw. inspektorów sądowych, którzy zwiedzali sądy, badali wstręty i prawa radców i kancelistów, nadziedzonych sędziów — w na takiej instancji brak, a sama myśl jej stworzenia wywołuje protest w kręgach sędziowskich i krzyk, że to zamach na niezawisłość sędziowską.

Wszyscy w państwie są odpowiedzialni za spełnianie swych obowiązków. Każdy funkcjonariusz odpowiada przed przełożoną władzą, minister przed Sejmem, prezydent Rzeczypospolitej przed swymi ministrami, poseł przed wyborcami, — jeden sędzia nie jest przed nikim odpowiedzialny, tylko przed swoim sumieniem! Jest to stan rzeczy niestety faktyczny, choć sprzeczny z prawem i nie do zniesienia pod względem moralnym. Przecież sędziowie są również „urzędnikami Rzeczypospolitej“ jak inni urzędnicy, a „ponieważ każdy urzędnik Rzplmi musi podlegać ministrowi, który za jego działalność odpowiada przed Sejmem“ (art. 45 konstytucji), więc i sędzia musi podlegać ministrowi sprawiedliwości. Jest on niezawisły, gdy sprawuje swój urząd sędziowski, ale zabronił mu wstręty i prawa radców i kancelistów, nadziedzicznych, jest nonsensem, który może przyznać się chyba do anarchii. Moralnie jest też stan taki nie do zniesienia dla dziesiątek tysięcy funkcjonariuszów państwowych. Jak to — więc 4000 sędziów w Polsce odpowiada za swoje urzędowanie tylko przed swoim sumieniem, podczas gdy inni urzędnicy są odpowiedzialni także przed swą przełożoną władzą? Czyżby ci inni nie-sędziowcy urzędnicy nie kierowali się w swoim urzędowaniu także swym sumieniem i interesem państwa i obywateli, nie stosowaniem obowiązujących ustaw? Do takich obywateli, a raczej anarchistycznych stosunków dochodzi się, jeśli stan sędziowski w państwie wyłączy się z pod wszelkiej kontroli i odpowiedzialności a podda się go tylko pod kontrolę własnego sumienia!

Skutki takiego stanu rzeczy nie daly długo na siebie czekać. W dziedzinie sądownictwa karnego wprowadził sędziowie w Polsce system wyszokan kręgi, i choć opinia publiczna podnosi głos protestu przeciw nietykalnemu szafowaniu wolności, nie zdało się to na nic. Dziś Polska jest pierwszą w Europie państwem po sowieckiej Rosji, które wykazuje największą ilość wyroków śmierci, a w dziedzinie karną na wolności stosunek jest ten sam. Represje karne, ustanowione w kodeksach państw zaborczych z przed stu lat, stosuje się obecnie w całej grozie tak, jakby te 100 lat w zakresie polnozwania zadań polityki kryminalnej przeszły bez-

znaczenia. — Minister sprawiedliwości powinien jako stróż interesu państwa wystąpić i pouczyć czynników sędziowskie, że system surowych kar sprzeciwia się polityce kryminalnej państwa, a nie przyczynia się do zmniejszenia przestępczości, ale do jej powiększenia, jak to wykazuje wielokrotnie przytoczona statystyka zbrodni w Gazecie Politycznej (4 sprawa prok. Szrońskiego? Jest ona dowodem, że t. zw. komisje dyscyplinarne w sposób bezwzględnie bezstronny swymi kolezami nawet wtedy, kiedy są dotkniętym swym kolezami o niekto poczuć moraliście, ale przepisy kodeksu karnego. P. Minister Sprawiedliwości w swej opinii powziął na interpelację uchylającą przezw. „przekonaniem sędziowskim“ tych komisji dyscyplinarnych, przed ich „sumieniem“ i oświadczył, że jest bezstronny. Zapytujemy, czy „przekonaniem i sumieniem sędziowskim“ może stać w sprzeczności z pocuciem sprawiedliwości i czy prawomocność w państwie nie nakazuje meskiem, energicznym wystąpieniem państwa kres podobnym ignorancji.

A sprawa nominacji p. Karola Kirsta sędzią apelacyjnym w Lwowie? P. Kirst jest znakomitym prawnikiem i znać praw obowiązujących w Kongresówce i na Kresach. Taką się przagnęło Ministerstwo Sprawiedliwości zatrzymać dla prac ustawodawczych, więc za wiedzą prezesa Sądu apelacyjnego w Lwowie, mianowano go tam sędzią apelacyjnym i przyzwole go do ministerstwa. Nominacja ta nastąpiła zgodnie z ustawą z 31 maja 1921, wedle której „kto złożył egzamin sędziowski w którejkolwiek dziedzinie, może być mianowany na urząd sędziowski lub prokuratorowski w każdej dziedzinie“. P. Kirst taki egzamin złożył i był sędzią Sądu okręgowego w Kongresówce.

I oto sędziowie lwowscy zwolnią więc, wyrażając na nim protest i oburzenie, plebują te nominacje jako bezprawne, więc Minister Sprawiedliwości dokonane, grofa bojkotem i Kirst wyrażają brak zaufania do siebie przełożonej władzy. Przeczoły przytem, że istnieje ustawa polska, która minister przy nominacji p. Kirsta zastanowił, albo może uważają, że ustawa polska ich nie obowiązują! Placikiem leżeli przed austriackim ministrem. dziś oni — sędziowie, buntują się przeciw polskiemu ministrowi! Pewno im to ujdzie bezkarne, ho to są narodowi demokraci, obroni ich własna komisja!

Sędziowie lwowscy lekceważą prawo i rząd w osobie Ministra Sprawiedliwości!

A sprawa zamachu na nietykalność sędziów? — W Warszawie pod przewodnictwem sędziego sądu najwyższego p. Śliwińskiego radzono w Towarzystwie Prawniczym nad konfirmowaniem interpelacji posełskich. Jald p. Marczewski — może też sędzia najwyższy? — dowodził, że przedruki interpelacji posełskich można konfirmować, a art. 31 konstytucji trzeba tłumaczyć w sposób ślepego Jacy tzn. na niekto, praw Sejmu. Art. 31 brzmi: „Nikt nie może być pociążony do odpowiedzialności za zgodne z prawdą sprawozdania z jawnego posiedzenia Sejmu i Komisji sejmowej“. Każdy człowiek, wychowany w poszanowaniu prawa i myślny zdrowo, nie może mieć wątpliwości co do tego przepisu konstytucji. Skoro interpelacja, ocokolwiek ona zawiera, została odczytana na jawnym posiedzeniu Sejmu, to jest ona zimmunizowana i ani skonfirmowana ani nikt za jej przedruk nie może być pociążony do odpowiedzialności. P. Marczewski jest inneso zdania a sędzia Śliwiński też oświadczył się za konfirmację interpelacji posełskich i, sprawozdań sejmowych. Panowie ci przez sofistyczne kretyctwo, targnęli się na nietykalność Sejmu i jego sprawozdań a więc na fundament wolności obywatelskiej. Obalając ten fundament podkopują podstawy demokratycznego ustroju Rzeczypospolitej i przygotowują grunt pod bolszewicki światopogląd a sędziom w Polsce pod-

szepczą, by przypłacić atak na Sejm. Na tem położeniu byli obywateli minister sprawiedliwości Sieniński i różni sędziowie.

Sędziowie warszawscy z sędziami sędzią najwyższemu Sienińskiemu na czole letocząca sprawa o Sejm!

Oto przykład, o zasadniczym znaczeniu, do czego doprowadziła myślenie rozumiana i niczem nie krepowana „niezawisłość sędziowska”. Prawo, które ma być opoką, na której opiera się państwo,

Zdziałalności postów socjalistycznych w Sejmie

PRZESŁADOWANIE PRACOWNIKÓW POCZTOWYCH ZA STRAJK LISTOPADOWY

Interpelacja p. 684 dr. Marka do prezjenta ministrów i ministra przemysłu i handlu

Wbrew oświadczeniu rządu p. Witosa, przystępującemu również przed rząd obco, że za akcję strajkową w listopadzie 1923 r. z wyjątkiem sędziów nie będzie karany, czy szereg pracowników pocztowych został pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej i dotkliwie ukarany, chociaż urzędowo stwierdzono, że na poczcie nie zaszły wypadki sabotażu ani uszkodzenia urządzeń państwowych.

Między innymi ukaranimi zostali urzędnicy pocztowi z Krakowa, Karol Komniński, wykrolik komisji dyscyplinarnej w Krakowie jako I instancji, przez zmniejszenie poborów o 5 proc. na przeciąg 3 lat po myśli art. 93 L. c. austriackiej pragmatyki służbowej z 1914 r.

* Rozprawa na kilkakrotnie odroczone wbrew woli p. ministra przemysłu i handlu, który w myśli intencji rządu oświadczył się za umorzeniem sprawy, samowolnie przez Generalną Dyrekcję Poczty przeprowadzono, została.

W myśli art. 3 ustawy z 17 lutego 1922 r. I instancją z 28 lipca 1922 r. Nr. 65 o organizację władzy dyscyplinarnej Dz. U. nr. 21 z 1922 r., II-gą instancją przy wyrokach, wydanych po myśli art. 77 p. 3, 4, 5, jest najwyższa komisja dyscyplinarna przy prezydencie Rady ministrów.

Urzędników pocztowych z b. zaboru austriackiego obowiązują odnośnie do prawa dyscyplinarного materialnego pragmatyka austriacka z 1914 r. Dz. U. P. Nr. 15 z 1914 r., zaś odnośnie do prawa dyscyplinarного formalnego ustawy z 17 lutego 1922 r., względnie nowela z 28 lipca 1922 r. Dz. U. nr. 65 z 1922 r.

Na Komercyjnego jako urzędnika b. zaboru austriackiego w myśli obowiązujących ustaw nałożono karę w I-giej instancji z art. 93 L. c. austriackiej pragmatyki służbowej z 1914 r.

Władze dyscyplinarne pocztowe, zupełnie słusznie przeprowadzając analogie kar z art. 93 lit. c. d. e. austriackiej pragmatyki służbowej i kar z art. 77 p. 3, 4, 5, jak to wykazuje praktyka i niżej przytoczone przykłady, jako instancje II-gą dla tego rodzaju kar, uznają najwyższą komisję dy-

scyplinarną przy prezydencie Rady ministrów. Przykład: 1) woźny pocztowy Faber z Krakowa, w I-giej instancji orzeczono karę z art. 93 lit. c. austriackiej pragmatyki służbowej, z art. 11-giej instancji prowadził sprawę najwyższa komisja dyscyplinarna, nr. czyn. 543/24.

2) Asystent poczt. Krupianka z Krzeszowice okręg krakowski, w I-giej instancji kar z art. 93 lit. c. na skutek odwołania sprawę prowadziła najwyższa komisja dyscyplinarna nr. czyn. 534/24, rozprawa rozpisana na dzień 14, lutego b. r.

3) Józef Orłowski, st. ofic. poczt. z Lwowa 2, w I-giej instancji kar z art. 93 lit. c. na skutek odwołania rozprawa w Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej nr. czyn. 16/25 na dzień 21 lutego b. r.

Przykłady takich możemy przytoczyć dziesiątki. Z powyższego wynika zupełnie jasno, że II-gą instancją dla sprawy Komercyjnego jest najwyższa komisja dyscyplinarna przy Prezydencie Rady ministrów.

Jednakowoż wbrew istniejącym ustawom sprawę Komercyjnego doprowadziła wyższa komisja dyscyplinarna przy generalnej dyrekcji poczty jako II-gą instancją, wydając na obwiniętego po 27 lat, tj. wydalenie bez wszelkich praw za dotychczasową służbę.

Wobec tego podpisani zapytują:

- a) czy p. prezydentowi ministrów i panu ministrowi przemysłu i handlu fakci ten jest wiadomy, względnie to zaspokojeniu celem naprawienia prawnych niewłaściwości?
- b) co zamierzają uczynić celem usunięcia z kompletu orzekającego w wyższej komisji dyscyplinarnej przy generalnej dyrekcji poczty ludzi którzy ze względu na nieznaomość obowiązujących ustaw na stanowiska takie się nie nadają?
- c) czy skłonni są udzielić amnestii wszystkim ukaranym dyscyplinarnie za akcję strajkową?

Warszawa, dnia 10 lutego 1925 r.

O OSZKODKOWANIE DLA PRACOWNIKÓW PRZEDSIĘBIORSTW SPIRYTUSOWYCH

Wniosek p. 684 dr. Hermana Damanda

Podpisani wnioskują: Wysoki Sejm uchwałić rzeczy

zależnością ustawę z dnia... w przedmiocie oszodkowania dla robotników i pracowników przedsiębiorstw spirytusowych, którzy z powodu wprowadzenia monopolu spirytusowego stracili zajęcie.

Art. 1. Pracownicy i robotnicy przedsiębiorstw spirytusowych i ich organizacyi, którzy z powodu wprowadzenia monopolu spirytusowego stracili zajęcie, a nie znaleźli umieszczenia w instytucjach monopolu spirytusowego, otrzymają jednorazowo odszkodowanie z funduszu Monopoli Spirytusowego w wysokości sześciomiesięcznej płacy dla tych, którzy w przedsiębiorstwach spirytusowych pracowali od jednego roku do lat czterech, a caloraznej płacy dla tych, którzy pracowali w przedsiębiorstwach spirytusowych ponad lat czterech.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się ministrowi skarbu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prosimy o przyzwanie mniejszego wniosku Komisji skarbowej.

Warszawa, dnis 12 lutego 1925.

W SPRAWIE UMUNDUROWANIA URZĘDNIKÓW PANSTWOWYCH

Wniosek p. 684 dr. Adama Pragiera i tow.

Prasa donosiła, że rząd zamierza i to w czasie najbliższych wprowadzić umundowanie dla urzędników państwowych.

Poniważ sprawa ta wykracza daleko poza granicę władzy wykonawczej, gdyż bezpośrednio stosunek wzajemny urzędników do społeczeństwa, nad... toż samowolnie jest to praktykowane w republikańskich państwach Zachodu podpisani wnioskują: Wysoki Sejm uchwałić rzeczy: Sejm wywaza Rząd to:

- 1) wstrzymaniu wszelkich kroków przygotowawczych, mających na celu wprowadzenie umundowania dla urzędników państwowych;
- 2) skierowania sprawy ewentualnego umundowania urzędników na drogę ustawodawczą.

Wraz z odnośnym projektem wniósł Rząd przytożżyć Sejmowi:

- a) szczegółowe dane, w jakich krajach i jakie kategorie urzędników podlegają umundowaniu;
- b) szczebie ewentualnego umundowania; a) podać źródła pokrycia wydatków na umundowanie.

O PRZYSPIESZENIE REFORMY ROLNEJ W WJEWÓDZTAJACH WSCHODNICH

Wniosek p. 684 Władysława Uzbembki

Sejm wywaza Rząd to: 1) aby wzmógł wykonanie ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność państwa ziem w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej, (Dz. U. nr. 4, poz. 17, ex 1921), celem zaopatrzenia bezrolnej i małorolnej ludności, zamieszkałej w województwach wschodnich w dostateczne warszaty rolne.

2) aby wzmógł akcję komasacji gruntów i likwidacji serwitutów w województwach wschodnich

TEN

Zdradliwe żonki

W ciemną już noc zdarzyło mi się przyjechać do Hapnowa. Wyszedł do mnie Wasyl, ucieszył się, przyszył, ale nie mogłymi różnność się odróżnia, bo i ten Waska był przy nas, konie i wóz powącał zamknąć w stodołę. Potem posłał mi śmiecia samego na przyczepkę, gdzie sam też spisał, i wity pomógł ściegnąć. Wiedziałem, że Wasyl wychodził z rąb byłby boromawać, ale bał się widać parobka, bo przedko pożegnał się i poszedł do drugiej izby, do żonki na noc. A ja przy lampce natowej przyglądam się parobkowi: nie ciekawego! Chyba tylko tyco, że młody i inny trochę, niż nasze chłopy; on, ma mądre, duże, włosy, ni jasne, ni czarne, pod nosem rzadkie żółte włosy, — aż dziwnie mi się zdawało, dlaczego białe szaleją, ja za nim. Opowiadał mądre, nie tak, jak nasi parobcy, widać, że człowiek był, choć mówił po naszymu, jakby nigdy za wsi nie wyjechał. Kiedy już narażaliśmy się o gospodarstwie Wasylowym i o różnych postrotnych rzeczach, pytam go nagie:

— Czyż ty czasem nie syn węglarski Aleksieja z Leszniewki?

— Nie, — odpowiada śmiało.

— A bytes na wydymie u niego, wódka robiłaś tam?

— Bytem i robiłem. Ale ja mu nie syn, ani żaden krewny. Na chleb pracowałem, jak i tutaj. Ja nie tamtejszy.

— Prawda! — mówię. — I imię twoje moskałem pachnie: Waska! Dlaczego Aleksieja nazywał się synem swoim?

Waska przyrzekł mi się uważnie i kłmał wesoło głową, jak młody trębał przy płocie.

— Ciekawieci bardzo, dziadku! — powiada, — a czasem niedobrze się może wiedzieć. Ale znam was ze słyszenia i wiem, że dobra dusza w wasz mieszka, choć niewiadomo, czy rozumu w waszej głowie więcej, czy w sercu marzenia... Może wam to powiedzieli, że syn Aleksieja zabił byty na wojnie, a ja temu jego paszport. Nie jestem moskałem, ale bratem waszym, ciekaw, srogą mi być łachy... strwożi za winy nie popamiętam, to i muszę ukrywać nazwisko moje prawdziwe. Siary Aleksieja nie chciał mnie nazywać łwasłem, że to syna tak nazywał, serce go bolało, więc nazwał Waska... Odziedleł stamtąd, nudziło się na wydymie. Nie wydadacie mnie polakom, dziadziu, prawda?

— Nie „szpion” ja polski, — mówię, — i nie lubę mi sprawy, co spokój wgnęniają z duszy, jak wasz wygnania noca serce i miłe pałki ze stodoły, na noc czarna, która zasłania im oczy, przywykłe do dnia słonecznego, i trzasa mieszczącego, w strachu i bolesci, na twarde ściany chat wiejskich. Nie wiem, kto jest taka sowa, ale wiem, że i ty i ja nie lubicie słofca. On — kałok, a ty, choć i prawowalowy, wiary też nie masz Chrystusowej. Znam ja twoje papierki, co roznosisz po wasłan naszymy. Wojna! pożar: Nie Chrystusowa to nauka, a najgorzej czynisz, gdy wolaś o wojnę w obronę cerkwi uciekniesz! Nie potrzebnia wiernie szarzy świętej obrona twoja, nie potrzebnia i obrzeżem też Bogu ofiara z krwi ludzkiej, nawet zwierzęcej. Bzdury! ci się Zbawiciel postosiłzym kawo! i ci ciebie nie poboleżawił! Uda ci się wygonić polaków, — i zaraz przyjdzie inny żołdaci i urzędnik, mówić będzie po naszymu moze,

ale nie będzie od tego cieplejsza słofca, ani lepszy deszcz wlosiany. Nie zmienić się dusza nasza chłopska. Inny wróg zakieży chyba na nas wszędzie, plaże nad głowami, jak pajak, śmie swoje niewiedzome. Ale spokojni byliśmy, bo czuwała nad nami mce Zbawiciela i jego świętych, a znalmyśmy go, wroga, lepiej, niż sam poci. Teraz nowa przybera postać, bli chytry, mał serca nasze, odbiera sposobie, bo człowiek niespokojny — to wielki grzech ziemi naszej, to smutek świętych meczenników, a radosi ci siobci, co bliższy boskowi wszechświętego stworzenia jasnije, opiekun swoim czorowym.

Spłofca, dziadziu! — smutnie powiedział Waska na obronę. — Dużo prawdy jest w tym, co mówicie, jednak i to jest prawda, że jak korożab boli — to, choć z większym bólem, ale wyrwać każde, żeby potem nie bolało. Widzę, że więcej marzyć lubię, niż myśleć po mesku.

Rano mówię modlitwie — i Waska też! Chłopi on — pomyślałem, — chrześcijanin dobry, tyżko uczonoś ma dużo w głowie i stał zaszły się jego ciekawy na prawo jełmy.

Wyszła z Waska przywitał się. W koszul tylko wyszywanę i w spódnicę była taka ładna, że ledwie poznałem ja. Zawsze mówił ludzie, i sam wdziałem, że nie jest brzydka, ale wtedy i on miał ładną jarzące się dzwinnie, goraco, usta czerwienię i głos miłszy, jakby ja kto napełnił lubością wielką szczęściem ogromnem. Wiem ja, co to znaczy takie habieś przeobrażenie; wstęchałem tylko nad dola Wasła.

Po śniadaniu posłizmy obaj do Antona na rozmowę, bo tak chciał, i nie wiem dlaczego Wasyl. Po drodze tak pytam:

— Jakże tam na wsi? Spokojnie?

(Ciąg dalszy nastąpi).

OBYWATEL KRAKOWSKI!

TOWARZYSZE! TOWARZYSZKI!

ZGROMADZENIE LUDOWE

UWAGI

Część pożyczki amerykańskiej powinna zaradzić nędzy mieszkaniowej

odbędzie się w niedzielę 22 lutego o godzinie 10 przed południem w sali teatru „Nowości” przy ulicy Rakwajskiej, z porządkiem dziennym:

1) Położenie gospodarce Polski;

a) położenie gospodarce Polski przed wojną; b) zniszczenie wojenne; c) odbudowa i rozwój przemysłu w Polsce w dobie inflacji; d) bezopórność w przycyżku obecnego kryzysu; e) kryzysy w krajach Europy i w Ameryce; f) położenie gospodarce Rosji sowieckiej; g) sprawa przyspieszenia likwidacji obecnego kryzysu w Polsce; h) Polska jako organizm gospodarczy.

2) Ustawa kwaterunkowa.

Referent: POSEŁ ANTONI PAŹEK.

TOWARZYSZE! TOWARZYSZKI! Dążeniu przemysłowców do zniżenia 8-godzinnego dnia pracy i obniżenia zarobków robotników i kwaterunkowa — oto żądania przemysłowców — klasa robotnicza musi przeciwstawić się swych organizacji i zdolność do walki o prawo do pracy, życia i wolności!

Sejm uchwalił ustawę kwaterunkową, która pozwalała zażądać nawet robotnicze mieszkania jednolubowe na rzecz wojska — ludność cywilna ma nadto płacić podatki na budowa kwaterek wojskowych w czasie gdy tysiące rodzin robotniczych i urzędniczych pozostaje bez dachu nad głową. Zamiat oszczędności — dalsze ciężary militarne!

Nekana bezrobocie i nędza klasa robotnicza musi się bronić i dlatego jawicie się jak najliczniej!

Krakowska Rada Robotnicza PPS.

Ofensywa kapitału

Lewiatan nie daje spokoju. Rozuczulawiony sukcesem, który zawiadca p. Darowskiemu przez przedłużenie czasu pracy na Górnym Śląsku, uparcie dąży do us„ania tego samego i w innych dziedzinach pracy Niemca tygodnia. aby jaką grupą pracodawców, z p. Wierzbickim na czele, nie molestowała to tego, to owego ministra o „ulgi”, które zawsze obracają się w tych samych granicach: zmniejszenie podatków — zwiększenie kredytów i przedłużenie czasu pracy.

Rząd p. Grabieńskiego jest słaby. Nie opierając się na stałej większości, atakowany raz z prawej, drugi raz z lewej strony, mając do czynienia z przesileniem gospodarczym, rząd ten nie ma siły, aby przemysłowcom jasno i otwarcie powiedzieć, że ich żądania przedłużenia czasu pracy są zbrodnia, wobec klasy robotniczej, są zamachem na obowiązujące prawa, są najprostsza drogą do wywołania wzburzenia, za które państwo w obecnym swem położeniu drogo zapłaciłoby. Cóż jednak pomyśle przemawianie do sumienia kapitaistów, kiedy u nich sumienie mieści się w kieszeni, kiedy oni swoją uległość wobec praw państwa uzależniają od tego, czy przy pomocy państwa potrafią więcej wyzyskać, — bezczelnie!

Na przeważny ogień, z otwarcie — bezczelnie! żadaniami występna przemysłowcy budowlani. Występują jako przednia straż zorganizowanych w Lewiatanie przemysłowców zapewne dlatego, że mogą nadużywać tak dziś popularnego hasła, jakim jest konieczność podniesienia rucliu budowlanego dla ułżenia nędzy budowlanej. Przemysłowcy budowlani chcą też nędzy zaradzić — kosztowni robotników. Niech robotnicy pracują 10, zamiast 8 godzin, a tenowść budowania wzrosnie i to zachędo do budowania. Chodzi, jak widzimy, o robotników budowlanych, wyznaczonych i do nędzy doprowadzonych tykietniami zastojem w ich zawodzie w ogólności, a regularną „bezsezonowością” w szczególności.

Przemysłowcom budowlanym wydaje się, że robotnicy tej branży są najbabsi, bo najgorzej sytuowani. Wydaje im się, że wystarczy zażądać, a w młk oddaną kwapietostwo, tem bardziej, że mają za sobą potęgę: zapowiedzi, listy przesłane, sądzą, że w tym kierunku, ogólnie przedstawicieli epoki. Casy przemysłowcy z naprężeniem czeka na wynik tego pierwszego generalnego ataku. aby przez utworzony wykom wiać się do niedobrych dotąd forticy, jako dzieł ofiarności klasy robotniczej okazał się 8-godzinny czas pracy.

Nie byłoby „porządku” w polskim świątku kapitalistycznym, gdyby przemysłowcy górnicy nie próbowali wyszukać zawodu, doznanego wskutek łagodni zimy dla oddania sobie strat na górnictwie. Mało więc, że zimy sprzedaż, gdyż były mierne, coś przetrzeją, jak odbić się na placach górników! Pomysłili i zrobili: Rada Zjazdu przemysłowców górniczych wystosowała do sekretarjatu centralnego Związku górników w Dąbrowie następujący list z daty 10 lutego:

„Do Centralnego Związku Górników w Dąbrowie Górniczej. Powołując się na art. 27 umowy, zawartej w dniu 26 maja 1924 r. wzywamy W. Panom niniejszym listem polecić, aby dnia 1 marca br. Jednocześnie wzywamy W. Panom, zgodnie z art. 24 całą umowę z dnia 26 maja r. 1924, począwszy od dnia 1 kwietnia r. b. z poważaniem: Prezes Rady Zjazdu: Skarbisiński”.

Nie mniej, nie więcej, jak obniżenie płac. Górnik, który zarabiał obecnie 25 do 100 złotych miesięcznie, ma z tego nędznego zarobku „odszkodować” baronów węglowych za ubytek, spowodowany warunkami atmosferycznymi. Robotnik w kopalni, wynędzniały i każdej chwili na śmierć lub kalectwo narażony, ma jeszcze zejść poniżej tej głębokości, aby akcjonariusze kopalni — często ludzie obcy — mogli otrzymać takie dywidendy! To też słusznie odpowiada Związek górników na te próbie zamachu:

„Baroni węglowi, korzystając z kryzysu, przystępują na całej linii do ataku przeciwko proletariatu górniczemu. Z listu powyższego wynika, że przemysłowcy chcą już na marzec zmienić płace robotników, a od kwietnia pogorszyć umowę. Czego baroni węglowi zmierzają? Czego chcą? Czy można jeszcze zmniejszyć płace górników? Czy można jeszcze pogorszyć umowę? O ile przemysłowcom chodzi o rozpętanie burzy, o sprokrowanie mas robotniczych, popchnięcie ich na drogę rozpacy, to przez takie postawienie sprawy dopną celu. Zgodnie, wynędzniałe masy robotnicze pójdą za głosem rozpacy. Lecz wówczas nich wnymych nie szukają w szeregach robotniczych.”

Całkowita odpowiedzialność za następowe spnie na bezopórnych sprawców rozpętaney rozpacy mas pracujących, na panów z Rady Zjazdu, którzy przy zielonym stołku radzą i nie widzą granicy wyzysku, której przekraczać bezkarne nie wolno nikomu”.

A może przemysłowcom rzeczywiście chodzi o rozpętanie burzy, o wywołanie w państwie falkiego zametu, w którym, w imię rząd p. Grabieńskiego? Wtedy nie od drż, że reprezentowany w Lewiatanie ogólnie polski przemysł z całej duszy nieważdzi tego rządu, który pierwszy z rządów polskich odważył się wsadzić ręce do ich kieszeni, żądając od nich płacenia podatków. Za poprzednich rządów przemysłowcy tuczyli się kredytami, których z powodu spadku marli prawie nie spalali, obecnie zaś muszą oddawać państwu mietylko część swych dochodów, ale i część majątku. To także „zbrodnia”, nie może ująć bezkarne. To też ekonomiczny przemysł w Sejmie na różne błędne sposoby, aby obalić ten rząd, w nadziei, że następowi nie będzie wobec nich tak twardy.

Wprawdzie, jak z wzorajszymi doniesień swędomo, i p. Grabki wiać już dużo wody do więdomo; już przyrzeka zmianę ustawodawstwa podatkowego w tych dziedzinach, które przemysłowcy najwięcej bóla, ale pracować na dwie zmiany — to przemysłowcy lubią i dlatego ulgi od p. Grabieńskiego swoją drogą, a dają do posiadki się w rękę. Walka, która przemysłowcy prowadzi na dwóch frontach: przeciw robotnikom — przeciw rządowi, będzie, mamy nadzieję, walka dla nich bezczonna. Robotnicy ze wszystkich sił będą bronili swych pożyczki, gdyż wiedzą, że najmniejszą w nich wylom osłabia całą budowę i może spowodować jej runięcie. Robotnicy będą się zbroili przez umacnianie swych organizacyi, aby udaremnić zakusy swych wrógów.

Pierwszorzędny majstra
do wyrobu podobnych fakturowych pozostaje „Optima” S. A. Fabryka Cza, olady, Kraków.

Pożyczka amerykańska, która otrzymana Polska, ma zadziałać i na ożywienie rynku budowlanego.

Jedną z najlepszych klas społecznych, odbijających się fatalnie na zdrowiu fizycznym i moralnym szerokich warstw ludności jest u nas brak mieszkań.

Pożoga wojna zniszczyła na terytorjum Polski 1.785.300 budynków. Według danych głównego urzędu statystycznego niechybko rok 1924 miał przed sobą odbudowę jeszcze 686.300 budynków, czemu oczywiście nie podolał, zważywszy, że w r. 1922 odbudowano ogółem 207.600 budynków — w czym mieszkalnych 73.100; nie wiele więcej odbudowano też w roku następnym.

Chłok tego w okolicach nie zniszczonych wojną zaśród w ruchu budownym powodował przedłużenie mieszkań; położenie pogorszył jeszcze fakt, że sporo starych domów wali się dla braku remontu.

Ogółem obliczają, że deficyt mieszkaniowy wynosi w Polsce kolosalną pozycję 900.000 wykończonego.

Próbka endeckiej kultury

St. Piętkowski o Pirandello

Dział krytyki teatralnej w „Gazecie Warszawskiej” prowadził dotychczas i niewyczerpanego na punkcie grubziastwa — St. Piętkowski.

W ostatnim felietonie teatralnym, ogólnie rozważającym repertuar teatrów warszawskich, wspomina p. Piętkowski i o twórczości Pirandello, przyznając, iż „o tym panu Pirandello” mało pisał. Popatrzmy, jak wygląda to więcej, na które się zdecydował:

„Otóż Pirandello staje się (przynajmniej w Warszawie) przedstawicielem epoki dlatego, że jest zrytyczony, zdołowany hipochondrykiem, pomyślającym bosu i niewca demokratycznego pesymizmu. A wszystko to są towary, jak wódka, bardzo żydom do handlu i zatrucia żydom potrzebne. Przedziwny instykt gnilny posiadają żydzi! Nigdy nie byli, nie są i nie będą niosicielami kultury, ale jako roznieściciele kultury odgrywają ściśle te samą rolę, co wszy w roznoszeniu tyfusu.

Do wszy nigdy się nie przycepił bakterja dobroczynna. Tak samo do żydzi nigdy nie przykleiła idea twórcza. Dla wszy tyfus jest nieszkodliwy. Tak samo dla żyda nieszkodliwe są idee rozkładowe, które roznosi Koprofajka i nekroforzym w rozmaitych swych, łagodnych i gwałtownych postaciach, są dziś najbardziej ideami handlowymi żydów, Pirandello jest doskonałym materiałem na nekrofora i koprofajka, jako połączenie dekadentki i barbarzyńcy (tak samo, jak Rosjanie).

To żydom wystarcza, aby go już, po cześci na krytyki, ogólnie przedstawiciela epoki. Hałasująca reklama ściąganie do niego tłumy, a wtedy sztuka jego zacznie działać i zatrucia.”

Oto wszystko, co miał do powiedzenia o oryginalnej bądź co bądź umysłowości twórczej — krytyk naczelnego organu endeckiego. Zmieszal Pirandello wiadomomo czemu z żydostwem, a gdy już tego dokonał, stało się dlań drobniakstwo wytwarczą głośnego pisarza w błocie. Co uczyniwszy, zakończył pokróżką, że „zniedcierpliwieni poruczmy na krótki czas pracę dla zrobienia z żydami porządku, wtedy wyjdą z nich na cztery wiatry poleca.”

Jeżeli tak pisze w stołcy organ naczelny endecki — to co się dziwić zdziżeniu prasy prowincjonalnej tego obowi.

A potem jeszcze jeden, nie pozbowiany pikanterji, szczegół. Sceptyk Pirandello uważający, że wszystkie ludzie ludzkie są względnie jak donosiła w końcu ubiegłego roku prasa zachodnia, miał zgłosić swój akces... do faszyzmu.

Tymczasem Piętkowski czyni zeń współnika żydów przy „zatrucaniu gołwów”.

Pierścionki
z zegarkowe i ślubne
złoty, białozłoty, czarnozłoty
Brylanty oraz srebra stolowe poleca najtaniej szansa
199 od roku 1869 istniejąca firma:
EMIL GOLDWASSER & Co
KRAKÓW, GROZKA L. 25
Bogato ilustrowane cenniki wysyłam bezpłatnie.

Wzrost ilości bezrobotnych w Krakowie

Przed kilku dniami donosiliśmy o wzroście się liczby bezrobotnych na terenie województwa krakowskiego w miesiącu styczniu o 600 osób, w stosunku do grudnia 1924. Jak się obecnie dowiadujemy, bezrobocie wzrosło szczególnie w samym

Krakowie. Podczas gdy w grudniu 1924 zarejestrowano 1788 bezrobotnych w mieście, to w styczniu liczba ta wzrosła do 2165 osób. Z cyfry tej zaledwie 30 bezrobotnych uprawnionych jest do poboru zasiłków rządowych.

Szkolnictwo średnie w krakowskim okręgu szkolnym

Statystyka szkolnictwa średniego na obszarze okręgu krakowskiego wedle typu szkół przedstawia się w bieżącym roku następująco: W Krakowie na 10 państwowych szkół średnich ogólnokształcących (w tym 1 żeńska a reszta męskie) są trzy szkoły o typie humanistycznym, trzy o typie starożytno-klasycznym, trzy o typie matematyczno-przyrodniczym i jedna o typie neoklasycyźnym. W okręgu szkolnym, poza Krakowem jest 19 państwowych szkół średnich, wszystkie męskie, z tego 8 o typie humanistycznym, 4 o typie neoklasycyźnym, trzy o typie mieszanym — humanistycznym i matematyczno-przyrodniczym, dwie o typie starożytno-klasycznym i dwie o typie matematyczno-przyrodniczym.

zastrzeżeniem (gimnazjum koadukacyjne żydowskie). Dwa zakłady, które w ubiegłym roku miały prawo pełne, obecnie otrzymały — jeden niepełne (gimnazjum męskie im. Jaworskiego), a jeden niepełne z zastrzeżeniem (gimnazjum żeńskie przy ul. Wojskiej). Wreszcie jeden zakład, mający w ubiegłym roku prawo niepełne, otrzymał na bieżący rok prawo niepełne z zastrzeżeniem (gimnazjum męskie Salezjanów).

Z 15 prywatnych szkół średnich na prowincji w okręgu krakowskim, jest 8 żeńskich, dwie męskie i 5 koadukacyjnych; 13 posiada prawo publiczności, dwie są bez praw, 10 jest o typie humanistycznym, trzy o typie starożytno-klasycznym, i neoklasycyźnym i 1 z zw. szkółą ziemielską. W porównaniu z rokiem ubiegłym 6 szkół zachowało dotychczasowe prawo, jedna dotąd bez praw uzyskała prawa niepełne (gimn. koadukacyjne w Ropczycach, 4 dotąd posiadające prawa niepełne z zastrzeżeniem uzyskały: 1 prawo pełne (gimn. satoratoryjne w Zakopanem, a trzy prawo niepełne (gimn. koadukacyjne w Dąbrowie, sylvoteńskie i Osiewiczim), wreszcie dwa, mające dotąd prawo pełne, otrzymały na rok bieżący prawa niepełne (gimn. żeńskie w Jasle i im. Orzeszkowej w Tarnowie.

Budowa nowych linii kolejowych w okręgu krakowskim

W Izbie handlowej w Krakowie odbyła się konferencja kolejowa, w której brał udział: prezes Izby p. Epstein, wiceprezident miasta, tj. Rolie i inż. Szre, senatorowie i posłowie, oraz dyr. kolei Prachtel z gronem urzędników i zastępcy województwa. Na porządku dziennym były sprawy, dotyczące rozbudowy węzła krakowskiego, oraz budowy linii kolejowych w okręgu Izby handlowej. Referat wygłosił kierownik biura kolejowego p. inż. Bunn. Nad następem wywijała się dyskusja w sprawie połączenia Krakowa zacją kolejową w m. Konarszów. Rzad, jak wiadomo z dyskusji, udzielił konsesji na szereg linii, a między innymi na linie z Wolkowic koło Zabkowic na Opoczno do Warszawy, co spowoduje zmniejszenie czasu jazdy do Warszawy. Przeprowadzone studia nad linią Kraków—Miechów ujawniły trudności, wobec czego rząd ma zamiar umożliwić połączenie Krakowa przez Busk z Kielcami. Spowoduje to w dalszym ciągu za pomocą linii Skarżysko—Opoczno upragnione skrócenie drogi do Warszawy. Poza tem zamierzono jest połączenie Kielc z Lublinem, przyczem droga do Lublina skróci się o 40 kilometrów. Bez przebudowy węzła krakowskiego niemożliwym jest puszczanie linii od strony północno-wschodniej. Po ożywionej dyskusji przewodniczący zaproponował zebraniem następującą rezolucję: Zebrani oświadczają się za budową II linii Kraków—Busk—Kielce—Lublin, dając stwierdzenie, że wszelkie prace budowlane w tej sprawie, oraz oświadczają się za jak najrychlejszym wybudowaniem linii Kraków—Mysłowice—Mza-na-Dolina, celem skrócenia drogi do Zakopanem.

Rezolucje uchwalone z tem, że miarodajne czynniki zwracają się o poparcie tych postulatów do posłów i senatorów.

Sędztwo w sprawie afery poborowej

Przyjazd delegata ministerstwa spraw wojskowych do Krakowa

W związku z prowadzonym śledstwem w krakowskim sądzie wojskowym w sprawie nadzoru poborowych w PKU Kraków-miasto, ministerstwo spraw wojskowych wydelegowało majora sztabu generalnego Jachecia, który przybył wczoraj do Krakowa. Delegat ministerstwa zapoznaje się obecnie z dotychczasowymi wynikami śledztwa, celem złożenia odpowiedzieli relacji w ministerstwie spraw wojskowych. Jak się dowiadujemy, sędzia śledczy przesłuchuje również osoby cywilne, wnie szane w tę aferę.

— 0 — 0 —

NOWE PRZEPISY O PRZENIESIENIU NAUCZYCIELI SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

Kuratorium krakowskiego okręgu szkolnego przesyła do Rad szkolnych powiatowych i miejskich przypomnienie, że wszelkie przenoszenia, przeniesienia i przydzielania sił nauczycielskich stalych nie należy do zakresu działania tych rad. Nauczyciele względnie nauczycielki rad mianowane nie mogą być z posady uwolnione bez własnej prośby, chyba w drodze dyscyplinarnej.

TEATRY I KONCERTY

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziśniej po cenach zniżkowych do połowy porzy ostatni dramat Ossip'a Dymowa „Śpiewak własnej nielodii”. Jutro w 9 piatek powtórzenie „Ludki” Piotra Zetwara z pp. Buczyńskim, Kosmowskią, Kosoczką, Zaleską, Burnatowiczem, Brandtem, Kramerską-Siecką, Leliwą w głównych rolach. W sobotę po szeregu lat niegrania i w zupełnie nowej, wspaniałej szacie dekoracyjnej ukáže się Zygmunta Sarnieckiego „Szkłana góra”, przygotowywana od dłuższego czasu przez reż. A. Piekarskiego. — W rolach głównych pp.: Mazarekówna (Królewna Różalica), Lubieńska (Królewna Gapiolita), Zalkica (Marysia), Zaleska, Burnatowicz (Janek),

Kulakowski (Król Świt), Sawicki (Król Mrok), Kusowski (Głupi Maciuś), Socha (Bortuś) i inni. Nowe przedstawienie w F. Krasowskiego, oraz nowe rekwizyty i efekty sceniczne. W niedzielę popołudniu „Młód kasztelański”.

Z TEATRU BAGATELA. Sztuka Kisielewskiego „W sieć” wypłyni wszystkie dni tygodnia do soboty wieczorem. W sobotę o 4 pop. po cenach zniżonych, wesola komedia karnawałowa „Niefenka”. W niedzielę na przedstawieniu popołudniowym poraz ostatni „Kobieta bez szczy” z p. Izą Kozłowską w roli tytułowej, oraz p. Międzińska, Kwiatkowskim, Sztynderem, Waslewskim w innych rolach głównych.

OPERETKA NOWOŚCI. Dziś poraz ostatni operetka „Bachantka”, popoł. „Zakłete trawczaki”. Baletka ta grana będzie także we czwartek i piątek pop. o godz. 9:30 po cenach całkiem zniżonych. We czwartek i piątek wczorze teatr zamieniły z powodu prób „Wielki Kleopatra”. Premiera w tej operetki w sobotę wieczorem. — W rolach głównych wystąpią pp. Kramerską, Wawrzyszewicz, Cybulski, Chrzczanowski, Czerniawska. Nowa wspaniała wystawa. Wielki balet układu Ciesielskiego. — W sobotę po cenach całkiem zniżonych „Tancerka w masce” z Czernokówną.

— 0 — 0 —

Z Polski

KUPNO PENJONATU W ZAKOPANEM. Jak się dowiaduje AW, zakład pensyjny dla funkcjonariuszów we Lwowie dokonał kupna „Warszawianki” w Zakopanem t. j. kompleksu złożonego z trzech gmachów, nowocześnie urządzonego. Tendencją i celem zakładu pensyjnego jest, by członkom ubezpieczonym w Zakopanem, którzy mają być tam na pobyt. Ceny wraz z utrzymaniem będą jak najniższe i wynosić będą prawdopodobnie 3 do 5 zł. dziennie. Jak informują, zakład pensyjny dla funkcjonariuszów nawizają kontakt także z innymi uzdrowiskami, jak Truskawcem i Krynicą.

KOMISJA EGZAMINACYJNA DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ POWSZECHNYCH W TARNO- WIE. Oznacza termin rozpoczęcia pisanego egzaminu na dzień 9 marca, a usznego bezpośrednio po pisanym. Termin wnoszenia podań do dnia 28 lutego.

WŁAMANO DO KASY TEATRALNEJ WE LWOWIE. Jakis niewydolny złodziej włamał się do kasy teatralnej w ten sposób, że pozwolił się zamknąć o godz. 12 w pot. w gmachu teatralnym, a następnie po opuszczeniu pokoju kasowego przez kasjerkę, włamał się tam przy pomocy odbranego klucza i skradł w gotówce 130 złotych oraz rzeczy wartości 70 złotych.

STRAJK LEKARZY KASY CHORYCH. W Łodzi wybuchł onegdaj zapowiadany strajk lekarzy Kasy chorych. Opracowano na czas strajku plan niesienia pomocy lekarskiej. Pomoc udzielano będzie ubezpieczonym w wszystkich lecznicach prywatnych i ambulatoriach fabrycznych. Wizyta u lekarza podczas strajku kosztować będzie 8 zł, a chorego 10 zł.

SAMOBÓJSTWO Z STUDENTÓW. Pisma warszawskie donoszą o samobójstwie dwóch studentów uniwersytetu: student Wojciech Dąbelski i Nowosielski w ogólnej ubikacji domu przy ul. Wodogrodzkiej 2, zaś Lubomir Tułodziecki powiesił się w mieszkaniu własnym. Przy Dąbelcu znaleziono kartkę, że odiera sobie życie z powodu nieuleczalnej choroby. Tułodziecki nie zostawił żadnych wyjaśnień co do pobudek samobójstwa.

MODERSTWO W WARSZAWIE. Ubiegłej nocy zatrzymano w Warszawie trzech nieulejch sprawców w piekarni podolskiej przy ulicy Braganiej 8 sekretarz zawodowego Związku macanego Franciszek Ciesielski. Zabójstwo według dzienników nastąpiło na tle porachunków zawodowych i osobistych.

GMINE NIEPRZEŚNIA wyłączone z zamiejscowego okręgu doręczu urzędu pocztowego Chrostowa i przyłączono ją do zamiejscowego okręgu doręczu urzędu poczt w Bochni.

— 0 — 0 —

Z zagranicy

WZROEM UMINSKIEJ. „Nene Freie Presse” donosi z Paryża: Pod wpływem procesu Uminskiej wydarzył się w Paryżu podobny wypadek. Niejaką panna Leavossy zastrzeliła swoją siostrę, która zachorowała bezładnie na suchoty, — Sprawczyni oddała się sama w ręce władz i — Sprawy, że czynu dopuściła się na wyrażenie życzenia chorej, Dzienniki sądzą, że sprawczyni jest niepotępialna.

KONGRES MEDYCZYNY POLSKO-FRANCUSKI. Paryskie kola medyczne zdradzają wielkie zainteresowanie drugim kongresem medycznym francusko-polskim, który odbędzie się w kwietniu w Paryżu. Kongres będzie miał wielką doniosłość naukową, a pozatem będzie też miał charakter wielkiej manifestacji francusko-polskiej.

„WIELKA MOSKWA”. Prezydium m. Moskwy rozpoczęło prace w kierunku stworzenia „wielkiej Moskwy” przez rozszerzenie dotychczasowego obwodu miasta do 25 wiorst w promieniu. Wedle tego planu Moskwa liczyłaby 4 miliony ludności.

ZATONIECIE OKRETU. Z powodu burzy porwiec „Saint Nicolas”, pływacy z Tangera, zatonął w wejściu do portu Larache. Kapitan i palcz zostali ocaleni, reszta załogi zginęła.

BADACZ JASKIN COLLINS. Dostał nieszczerliwego w nacięciu w jaskini pod Cave-Citt (Kantabria). Pozostawał on w jaskini przez 17 dni, nie mogąc wyjść na zewnątrz. Badacz zmarł z przagnienia i wyczerpania przed przybyciem pomocy.

ANATOMICZNE (SZEWSKA 4)
poznajcie w Krakowie nieodwołalnie do 28 rb.
Otwarcie oddzielenie od g. 11-10 wiecz.

Ważne dla klasy robotniczej!!!

podlega się
SKŁAD BIELIZNY MĘSKIEJ I DAMSKIEJ
pod firmą **F. BAŁABUSZYŃSKI**
Kraków, ulica Szewska L. 10

OLEC-POC-NACHNISKI
Woszenie męskie, damskie, kolorowe,
niekapat-ki, krawaty, szelki,
Piłna nie białe... — Białe
damskie, siłowe, pochoczny,
chustki do nosa.

Z SALI SĄDOWEJ**Niezwykłe zakończenie rozprawy o obrazę czci**

Kraków, 18 lutego.

Wczoraj odbyła się w krakowskim sądzie okręgowym karnym przed ławą przysięgłych druga z rzędu rozprawa o obrazę czci. Skargę wytoczył adv. dr. Ordyński przeciw p. Henrykowi Askenazemu, jako redaktorowi odpowiedzialnemu „Głosu miast”, za artykuł, jaki pojawił się w tym piśmie dnia 1 maja 1924 pod tytułem: w cudzysłowie „Dzielo p. Ordyńskiego”, a dalej „Ostrzegamy przed zakupem”. W artykule tym omawiał autor wydaną przez dra Ordyńskiego broszurę o nowej ustawie o ochronie lokatorów, przyczem podał między innymi: „Stwierdziłmy, że dr. Ordyński wprowadził opinie publiczną, oraz czytelników w błąd, to co bowiem w jego broszurze znajdujemy jest niedokonywanym tworem ustawodawcy tym takim, jaki wyszedł po poprawkach senatu, natomiast bez ostatnich poprawek sejmowych”. Broszura ta w konsekwencji spowoduje ogólne zamieszanie, mnóstwo sporów domowych i procesów sądowych, gdyż ogół źdeorientowany przed autorem, że broszura zawiera „ustawy”, uwierył mu tak długo, a nie zapłaci przeciwnikowi kosztów sądowych... ostrzegamy więc wszystkich, tak właścicieli, jak i lokatorów przed zakupem broszury dr. J. Ordyńskiego, jako wprowadzającej w błąd i z gruntu fałszywej”.

Dr. Ordyński nie wyżył krytykę za obrazę czci z § 491 u. k. t. za obwiniać go o czyn nieuczynny i nieobowiązkowy, mogący obniżyć go w opinii publicznej i narazić na pośmiewisko, wobec czego wniósł przed trybunał przysięgłych akt oskarżenia, w którym sądzi zarzuty zaskarżonego artykułu.

Wczorajszej rozprawie przewodniczył sso. Koponacki, wotowali sso. Hubczek i sso. Pelczarz,

broń oskarżonego adv. dr. Gertler, oskarżał adv. dr. Ordyński.

Oskarżony podtrzymał krytykę broszury dra Ordyńskiego w „Głosie miast”, a na dowód przedłożył faktyczne brzmienie ustawy o ochronie lokatorów.

W ciągu postępowania dowodowego przewodniczący kilkakrotnie przywoływał do porządku dra Ordyńskiego za niestosowania się do poleceń przewodniczącego, po trzecim takim upomnieniu dr. Ordyński zażądał wyłączenia przewodniczącego trybunału z rozprawy. Po naradzie trybunału przewodniczący zakomunikował, że prezes sądu Pele nie uznał żądania oskarżyciela o wyłączenie przewodniczącego z rozprawy za uzasadnione i żądanie to odrzucił, zaś trybunał uchwałą oddzielił dr. Ordyńskiego z sali za niewłaściwe zachowanie się nagany z zagrożeniem, że w razie powtórzenia się tego rodzaju zachowania się zastosuje surowszą karę. Gdy Ordyński chciał zabrać głos tuż po ogłoszeniu uchwały trybunału, przewodniczący zabronił mu mówić bez otrzymania głosu, na co dr. Ordyński wstał i począł się ubierać. Przewodniczący podjął do protokołu, że dr. Ordyński opuszcza salę bez wniosku, a kiedy dr. Ordyński chciał znów zabrać głos, przewodniczący odmówił, że teraz oskarżyciel nie może mówić, lecz dopiero, gdy przewodniczący udzieli mu w swoim czasie głosu. Dr. Ordyński wyszedł jednak z sali, a przewodniczący ogłosił, że wobec odejścia oskarżyciela prywatnego uznaje sprawę na mocy § 46 proc. karnej za zamknięcia. Ten nieoczekiwany epilog wywołał na sali oraz wśród palestry liczne komentarze.

Przegląd gospodarczy**Z TARGU WOTKOWEGO W KRAKOWIE**

Na wotkowym targu płacono: mleko zbierane 1 litr 25—30 gr, mleko niezbierane 1 litr 35—40 gr, śmietana słodka 1 litr 50—70 gr, śmietana kwaśna 1 litr 160—2 zł, masło 1 kg 450—5 zł, ser 1 kg 1—120 zł, jajka kopca 550—6 zł, jajka sz. 4—7 gr, kury szuka 4—6 zł, kaczki żywe sz. 4—7 zł, gęsi żywe szuka 8—12 zł, gęsi białe sz. 4—10 zł, indyjski szuka 12—15 zł, indyjski szuka 8—12 zł, jabłka krakowie 1 kg 80—120 zł, jabłka sz. zagr. 1 kg 140—2 zł, gruski krakowie 1 kg 140—180 zł, pomarańcze szuka 15—30 gr, cytryny szuka 6—10 gr, ziemniaki 1 kg 13—14 zł, buraki 1 kg 15—18 zł, czosnek 1 kg 2—250 zł, kapusta 1 kg 40 gr, karpiele szuka 4—8 gr, karalena 1 kg 30 gr, chrzan 1 kg 1—250 zł, brukielka 1 kg 2—250 zł, kalafiora szuka 80—150 zł.

POLSKIE MONETY ZŁOTE

Polskie monety złote będą wykonane według wzoru prof. Lewandowskiego. Przedstawia on Rzeczpospolitą w postaci siodłaczki z ręką opartą na heblie państwa, a drugą ręką księgę konstytucyjną z ręk młodzieńca, uosabiającego młodzież.

KONFERENCJA W SPRAWACH PODATKOWYCH.

W krakowskiej Izbie handlowej i przemysłowej odbyła się narady w sprawach ujęcia najważniejszych postulatów sier gospodarczych w odniesieniu do ustawy o podatku przemysłowym. — W dniu 14 bm. odbyła się pierwsza konferencja w tej sprawie przy udziale reprezentantów zrzeszeń zawodowych. Jako najważniejszy postulat wysunęło sprawę składu komisji szacunkowej dla wyznaczenia podatku. Chodzi bowiem o to, aby powołanie członków tych komisji następowało drogą desygncji przez Izby handlowe i przemysłowe, względnie przez analogiczne instytucje, a nie, jak to jest projektowane, drogą częściowej nominacji i desygncji przez zwłazki samorządowe, (rady gminne, sejmiki powiatowe). Stery gospodarcze zdają ponadto zniechęcać świadectw

przemysłowych oraz zniechęca podatku luksusowego, wreszcie zwolnienia od podatku przemysłowego tych kupców i rękodzielników, którzy prowadzą swoje przedsiębiorstwa w małych rozmiarach bez pomocy obcego personelu. Chodzi także o to, żeby nastąpiło zróżniczkowanie rodzaju towaru stanowiącego przedmiot opodatkowania obrotu. Podatek obrotowy winien zadziałać obciążając jedynie obroty u producenta i importera. W końcu wysunęto postulat zwolnienia od podatku całego obrotu pieniężnego w instytucjach kredytowych. Dalsze obrady w tych sprawach odbędą się w najbliższych dniach.

SKÓRY I NAFTA

Warszawa, 17 lutego. (Tel. w. „Nap”). Sejmowa komisja przemysłowo-handlowa zawiąta dziś wniosek klubu PPS w sprawie wydania zakazu wywozu zagranicę skór surowych. Po dyskusji przyjęto rezolucję wywołującą rząd do podwyższenia stawki cła wywozowego na skóry do 50 proc. wartości. Następnego dnia sejm przysłał i handlu porażony trudną sytuacją przemysłu naitowego, spałek cen ropy i produktów naftowych, osłabienie zdolności konkurencyjnej naszych wyrobów zagranicą wskutek wzajemnej konkurencji naszych przedsiębiorstw. Z tego powodu nastąpiło katastrofalne zmniejszenie się wieniec. Ujawniła się konieczność porozumienia między naftowymi przedsiębiorcami, któreby mogłyby zorganizować sprzedaż i ograniczyć wzajemną konkurencję. Porozumienie takie zostało stworzone. Przysłała do niego państwa fabryka olejów mineralnych (Pólnin) w Drohobyczu. Fabryka ta zastrzegła sobie wpływ na kształtowanie się cen na rynku wewnętrznym i wywozowym (czy cen na pewnym poziomie, nie wyższym niż cena eksportowa powiększona o 30 proc. Dyr. Bartoszewicz stwierdził, że porozumienie naftowe zapobiegłoby wykupieniu polskiego przemysłu naftowego przez kapitał zagraniczny. Poza ten dyrektor Bartoszewicz podkreślił, że ceny hurtowe nasze są umiarkowane. Nad sprawozdaniem rządu rozwinęła się dyskusja. Zabrał głos twr. pos. dr. Diamond, pos. Bartel i Polakiewicz z Wydzwoleń i Kwiat-

kowski z chadek. Mówcy zwrócili uwagę na zbyt wygórowane ceny w handlu drobiazgowym, na konieczność odpowiedniej interwencji rządowej za pośrednictwem „Polnina”, która to fabryka winna zorganizować własną detaliczną sprzedaż naftę. Blższe wyjaśnienie tej sprawy odrzeczono do następnego posiedzenia Sejmu.

**ANGLO-AMERYKAŃSKA POŻYCZKA DLA ŁO-
DZI — 48 MILJONÓW DOLARÓW**

Konsorcjum banków angielskich „Mer cantile Finance and Exchange Corporation Limited”, współ-działające z grupą amerykańską, zaoferowało Łodzi kredyt prywatny w wysokości do 48 milionów dolarów, przyczem jednak uzależniło je od sfinansowania amerykańskiej pożyczki dla rządu polskiego.

Poniższą pożyczka ta została już ostatecznie sfinansowana, przeto przedstawiciel owego konsorcjum złożył w sobotę magistratowi łódzkiemu ofertę na udzielenie miastu pożyczki 18 milionów dolarów na budowę sieci kanalizacyjnej, zaś przemysłowemu ludźmiemu ofertę na pożyczkę w łącznej sumie 30 milionów dolarów.

Pożyczka dla miasta Łodzi splecana ma być w ciągu lat 10, zaś dla przemysłowców — w ciągu lat 10—15 lat. Ta ostatnia może być też na żądanie udzielona w postaci surowców i nowoczesnych maszyn, co jest jednak warunkiem koniecznym.

POLSKIE UMOWY MIĘDZYNARODOWE

Szokholm (PAT). Obe lby ratyfikowalby traktat handlowy i nawigacyjny szwedko-polski.

Ryga (PAT). Sejm lotowskiej ratyfikował w dniu 14 bm. jednomyślnie konwencję konsularną polsko lotewską.

KURSY WALUT

Dolar 5/18 i pół funt szterling 24/85—24/50, frank franc. (100) 27/50, korona czeska (100) 15/50—1/55 korona austr. (100/300) 7/33 i pół, gulden holend. 20/50—20/00, marka 1/24.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 17 lutego. (PAT) Giełda. Walny. Franki franc 27/21, spr. 27/21, kup. 27/15, Czeki: Holandia 20/75, spr. 20/90, kup. 20/30, Londyn 24/80 i trzy czwarte — 24/74, — 24/80 i trzy czwarte, spr. 24/87, kup. 24/70, Nowy Jork 5/18 i pół, spr. 5/20, kup. 5/17, Oslo 7/30, spr. 7/25, kup. 7/10, Paryż 27/21—27/15—27/21, spr. 27/28, kup. 27/14, Praga 15/45, spr. 15/47, kup. 16/39, Szwajcaria 100/00, spr. 100/25, kup. 99/75, Sztokholm 140/00, spr. 140/35, kup. 139/65, Wiedeń 7/31, spr. 7/33, kup. 7/29, Włochy 21/42, spr. 21/38, kup. 21/36.

Repertuar**TEATR, IM. JUL. ŚWACKIEGO**

Sroda: „Splewak własnej niedoli”.

Czwartek: „Ludka”.

Piątek: „Ludka”.

TEATR BAGATELA

Sroda: „W sieci”.

Czwartek: „W sieci”.

Piątek: „W sieci”.

OPERETKA NOWOŚCI

Sroda popoł.: „Zakłete trzewiczki”, wiecz.: „Bachantka”.

Czwartek o godz. 3/30 popoł.: „Zakłete trzewiczki”, wieczór: Teatr zamknięty.

UNIWERSYTET LUDOWY IM. A. MICKIEWICZA

(Kraków, Aleja Krasińskiego 8, Dom górników)

Początek wykładów o godz. 7 wiecz.

Sroda. Dr. A. Skąpski: Niekłóre przyrządy optyczne np. mikroskop, lunety itd. — Repetitorium.

Piątek. Prof. W. Korolewicz: Rozbiór wybranych utworów literatury polskiej (powieść współczesna).

kollegium wykładów naukowych

(Rynek g. A—B 39)

o godzinie 7 wieczornem

Czwartek. Prof. Uniw. Jaz. dr. Spiridon Vukadzić: Fryderyk Hobel (w jz. niem.).

Sobota. Dr. Adolf Klejz: Czy można zmienić osobowość?

KINOTEATR

Ulecha: Wyspa zaginionych okrętów, dramat w 8 aktach, całość.

Reduta: „Dom, w którym umarł śmiech”, dramat żydowski w 8 aktach, ody „Heracles — dwa granaty — 1 dziewczynka”, komedia w 2 aktach.

Nowości: Jeszcze więcej.

Szczegóły konkordatu z Watykanem

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 17 lutego.

Posel Stanisław Grabski przybył dziś do Warszawy. Według informacji otrzymanych przez Waszego korespondenta, konkordat zawarty przez P. Stan. Grabskiego z Watykanem składa się z 28 artykułów. Dotyczy on głównie systemu nominacji na rozmaite stopnie hierarchii kościelnej oraz dotaczy duchowieństwa. Kompetencje nuncjusza Watykańskiego mają się rozciągać także na Gdańsk. Terytoria wszystkich diecezji mają być objęte granicami państwa. Biskupami oraz przeorami zakonów nie mogą być obokrajowcy. Mianowani biskupów dokonuje kuria rzymska po upewnieniu

się, że nominat nie spotka się ze sprzeciwem ze strony rządu polskiego co do działalności antypaństwowej. Biskup musi złożyć przysięgę na wierność państwu. Kandydatów na niższe stopnie mianuje biskup z tem zastrzeżeniem, że ze strony rządu polskiego nie będzie podniesiony zarzut antypaństwowej działalności. Dobra duchowe mają obejmować 15—30 hektarów, dobra biskupie do 150 ha. Posiadanie lasów nie jest włączone. Dotacja proboszczów ma wynosić 110 złotych miesięcznie z pozostawieniem poborów z fura stolarze (opłat za usługi duchowne).

Radno projekt konkordatu ma być złożony na Radzie ministrów, we czwartek lub piątek znaleźć się w Sejmie.

Ustawa o wykonaniu reformy rolnej

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 17 lutego.

Na sejmowej komisji reform rolnych miano obradować nad projektem ustawy o wykonaniu reformy rolnej, przedstawionym przez klub Wyzwolenia. Minister reform rolnych wypowiedział się przeciwko projektowi umieszczeniu na porządku dziennym komisji i prosił o przyjęcie za podstawę dyskusji projektu rządowego, wzmianowanego 6 dn. do Sejmu. Minister prosił jednocześnie o odrocze-

nie posiedzenia komisji do czasu zatwierdzenia odrębnego projektu ustawy przewidzianego czyniła przez Sejm. Wniosek ministra podtrzymał pos. Łuszczewski z dołączeniem. Wniosek ten w głosowaniu uzyskał 11 głosów z 11, przeciwno, wobec tego upadł. Za wnioskiem głosowali: Związek ludowo-narodowy, chadecja i dołączeni. Wobec tego, że wniosek upadł, przystąpiono do dalszych obrad nad projektem ustawy o wykonaniu reformy rolnej, zgłoszonym przez klub Wyzwolenia. Przystąpiono odradu do szczegółowej dyskusji.

PPS za powrotem marszałka Piłsudskiego do armii

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 17 lutego.

Na posiedzeniu sejmowej komisji wojewskiej w dalszym ciągu dyskutują nad projektem ustawy o organizacji naczelnych władz wojskowych. Inwentem komisji przemawiał pos. Żalski (endek). Zaniem chciał całość przygotowaną wojskowych nie może spoczywać na jednym, lecz na instytucji. Pos. Żalski nie uważa za konieczne oznaczenie w ustawie osoby naczelnego wodza.

gi marszałka Piłsudskiego, oświadcza się w imieniu PPS za natychmiastowym powrotem marszałka na odpowiednie stanowisko; stwierdza dalej, że PPS nie prowadzi polityki personalnej, lecz jest stroniącym ideał i że w kwestii omawianego projektu ustawy rozstrzygające są nie względy personalne ale względy wyłącznie rzeczowe. Pos. tow. Lieberman oświadcza się za uregulowaniem ustawowym organizacji naczelnych władz wojskowych i sprzeciwia się kategorycznie zaletowaniu tej sprawy drogą rozporządzeń. Po przemówieniu pos. Michałki dyskusję odroczone.

Anglia nie uzna protokołu genewskiego?

London (PAT). Jutrzejsze posiedzenie gabinetu zajmie się kwestią protokołu genewskiego i memorandum subkomisji komisji dla obrony państwa. Za autora memorandum uchodzi powszechnie Baldwin. Memorandum składa się z porządami dominów, których odpowiedzi z wyjątkiem Irlandji już naszły. „Daily News” twierdzi, że memorandum oświadczy, iż protokół genewski w swojej formie obecnej jest nie do przyjęcia i musi być uzupełniony szeregiem dodatków. Ze względu na koniecz-

ność odroczenia konferencji rozbrojenowej krążyły w kołach dyplomatycznych pogłoski, że konferencja była będzie zwolniona na październik albo listopad.

London (PAT). „Morning Post” dowiaduje się, że na najbliższej sesji marcowej Rady Ligi Narodów Chamberlain ma zaproponować odwołanie dyskusji nad protokołem genewskim do jakiegoś odległego terminu.

Możliwość wojny między Ameryką a Japonią

London (PAT). Wedle doniesienia dzienników z Nowego Jorku, powiedział wiceadmiral Brandley w sprawie, wygłoszonej na San Francisco, że wojna między Stanami Zjednoczonymi a Japonią wobec rosnącej ustawicznie konkurencji obu tych krajów na rynkach światowych, musi być uważana za możliwą.

światowym. Ustępliwość Ameryki zacytowały wyreczeście się rynku woschnio-zajętych. Admiral uważa stosunek flot 5:3 za niedostateczny, ponieważ flota japońska jest silnie uzbrojona, niż amerykańska. Tak samo pesymistycznie wyraził się w Tokio w wywiadzie z dziennikarzem Toghiko-Kagana, zwany „japońskim Gandhi”. Powiedział, że za naród japoński uważa amerykański zakaz imigracyjny za różny od obrzydliwy. Ruch parazytujący ocenia on niechętnie optymistycznie. Tak samo i przykładzie rosyjsko-japońskie, skierowane przeciwko mocarstwom zachodnim, uważa za nieprawdopodobne.

TELEGRAMY

FRANCUSKI MINISTER W WARSZAWIE

Warszawa (tel. w. „Naprzodu”). Dziś przyjeżdża do Warszawy francuski minister pracy, p. Godard. W godzinach przedpołudniowych złożono na wizyty rządowe, poczem wziętą będzie miano. O godz. 8 odbędzie się obiad u ambasadora francuskiego.

WOJNA HANDLOWA MIĘDZY RUMUNIA I NIEMCAMI

Berlin (PAT). Wojna handlowa między Rumunią a Niemcami stała się nieuniknioną. Wobec presji rumuńskich, rząd niemiecki postanowił ze swej strony zastosować względem Rumunii. Jako pierwsze zarządzenie represyjne ze strony Rumunii nastąpiło obłożenie kolejstwem własności niemieckiej w Rumunii. W odpowiedzi na zarządzenie rząd niemiecki obłożył kolejstwem własności rumuńską w Niemczech.

PO KATASTROFIE W KOPALNI

Dortmund (PAT). Dzięki wysiłkom załóg górniczych udało się wydobyć z kopalni „minister Stein” ostatnie 3 zwłoki ofiar katastrofy. Dotychczas nie wyjaśniono przyczyny wstychu.

Dortmund (PAT). W dniu 17 bm. odbył się przy udziale olbrzymich tłumów uroczysty pogrzeb 136 ofiar katastrofy w kopalni „minister Stein”. Pochód z niezwykłą ilością wieńców, szalandarów i chorągwi trwał parę godzin. Na znak żalowy całego narodu niemieckiego sekretarz stanu Seib złożył wieńcie od prezydenta oraz rządu Prus. Na uroczystości pogrzebowe przybyły delegacje górnice ze wszystkich okręgów górniczych Niemiec, ponadto z Francji, Polski oraz Czechosłowacji.

„REFORMA WYBORCZA” MUSSOLINIEGO

Rzym (PAT). Po uchwaleniu przez senat reformy wyborczej, przywracającej system jednomandatowy, należy ją uważać za dzieło definitywne dokonane. Pozostają już tylko formalności, a mianowicie przedłożenie królowi do podpisu i opu-

blikowanie w dzienniku urzędowym. W związku z tem wznowiona została dyskusja na temat wyborów. Jest w każdym razie pewne, że odbędzie się one dopiero po ukończeniu procesu Matteotti. Nie można jednakże przewidzieć, kiedy nastąpi rozpoczęcie i ukończenie tego procesu. Ostateczny wybrany sekretarz faszyzmu, Farinacci, zapowiada wybory dopiero na jesień 1926 r.

Rzym (AW). Opozycja od grupy Giolitti i popularną aż do socjalistów maksymalistów odbywa narady w sprawie wspólnego planu wyborczego i taktyki wyborczej.

— o o o —

Obrady nad budżetem

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 17 lutego.

Podkomisja polityczna sejmowej komisji budżetowej prowadziła pod przewodnictwem pos. Dziełochowskiego dalszą ciąg dyskusji nad budżetem ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Dział wyznań odłożono do trzeciego czytania. Z budżetu skreślono 2,200,000 zł. w paragrafie traktującym o zaślikach na opłaty szkolne dla dzieci funkcjonariuszów państwowych. Na ogólną liczbę 5000 etatów nieobsadzonych w dziale szkolnictwa powszechnego skreślono 2000. Pozytywnie preliniarza budżetowego na budowę szkół powszechnych szacowano z 5 na 10 milionów zł. W dziale szkolnictwa średniego powiększono liczbę etatów o 50, począwszy od września br.

Warszawa, 17 lutego.

Na dalsze posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej toczyła się w dalszym ciągu dyskusja nad budżetem ministerstwa przemysłu i handlu. Zabrał głos pos. Korfany. Mowa Korfantego zawierała szereg żądań skierowanych pod adresem ministerstwa skarbu i ministerstwa przemysłu i handlu. Jednakże p. Korfany w przemówieniu swoim nie obalił ani jednego z zarzutów postawionych mu zarówno w prasie jakoteż przez NPR na komisji.

Powszechnie znane ze swej doskonałości maszyny do pisania

„TORPEDO“
stosowane w uznanie przez przemysł handlu i finans

maszyny do pomnażania

„ELO“
biurowe maszyny do druku

„EFKA“
polecia i demonstruje bez zobowiązania kupna

Gustaw KREMLER
Kraków, Grodzka 1. 44
Telefon 8541

Fachowo prowadzą warsztat naprawy maszyn biurowych. Skład przybory biurowych. 201

Związki i zgromadzenia

PARTYJNA SZKOŁA SAMORZĄDOWA. We środę 18 bm. o godz. 7 wieczorem wygłosi red. tow. Haecker odczyt p. t. „Program PPS”. Na odczyt ten wznosi się zjawisk wszystkie uczestnicy szkoły samorządowej.

POSIEDZENIE ZARZĄDU TOWARZYSTWA DOMU ROBOTNICZEGO W PODGÓRZU odbędzie się we czwartek dnia 19 lutego o godzinie 11 wieczór. Sprawy ważne! Jaworski.

BACZNOŚĆ HANDLOWCY I HANDLOWCZYNI! We środę dnia 18 lutego o godz. 715 wieczorem odbędzie się w lokalu przy ulicy Sławkowskiej 6 I. piśmie nadzwyczajne walne zebranie członków w sprawie organizacyjnej bardzo ważnej. Obecność wszystkich członków jest konieczna. Zarząd.

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE ROBOTNIKÓW BUDOWLANÝCH odbędzie się we czwartek 19 lutego o godzinie 4 popołudniu w sali Domu robotniczego II p. przy ul. Dunajewskiej 6 I, z porządkiem dziennym: 1) zagalenie, 2) sprawozdanie zarządu, kasjera, i komisji kontrolującej, 3) wybór nowego zarządu, 4) organizacja, 5) wnioski i interpretacje.

Za Zarząd: Lipiński Ludwik.

Z sali koncertowej

Józef Sziget, skrzypce. — Włocław Pucelnego. — Tow. Muzyczne.

W hiejącym sezonie ruchliwe nasze Biuro koncertowe p. Dujalskiego urządziło światowe zawody mistrzów-wirtuozów skrzypców. Flesch, Kubelik, Ysaye, Marteau, Priboda, Morin, a ostatnio Sziget, to chyba artystycznie „jadłospis”, którego nie powstydziłby się Wiedeń, Berlin, Paryż, Londyn, ba nawet Nowy Jork. Wobec wymienionych poleg wirtuozowskich, między którymi znalazł się Sziget, trudno zastanawiać się nad doskonałością rzemiosła, w takim tożsamości o tej kwestji mówić nie wypada, niema potrzeby. Okazało się, jak to zresztą po koncercie Kubelika zaznaczyłem, że z plejady wirtuozów-skrzypców, która w tym sezonie przez estradę Star. Teatru przelęgła, znalazł się jeden, jedyny, w niewłaściwym miejscu, nie odpowiadający wysokości poziomowi technicznemu, miano zaś jego Kublik. Wszyscy inni artyści, łącznie z Szigetem, wykazali najwyższy poziom artystyczno-rzemieślniczy, co zaś dotyczy

strony duchowej... de gustibus... A zatem Sziget jest pierwszorzędnym wirtuozem, duchowo zaś skłania się natura Szigetiego raczej do utworów dawnych kompozytorów: Haendla, Bacha, Ballo, Veracino.

Instytut muzyczny w Krakowie zrodził się przed wojną w Krakowie jako potrzeba społeczno-pedagogiczna, w zakresie działania tego zakładu przybyło jednakże Instytut szerzej kulturalnej, z konieczności to spada automatycznie na Instytut, gdyż krakowskie Tow. Muzyczne poniechało swych czynności, do których jest obowiązkiem powołane. Towarzystwo istnieje, na papierze oczywiście, ma prezesa, wiceprezesa, sekretarza, skarbnika i wydział i na tem koniec. Prezesem jest dyrektor banku, członkami wydziału adwokaci, radcy i uczeni, sędziowie, ludzie bardzo poważni, zaci i uczciwi, amatorowie muzyki... Obowiązkiem Instytutu (których liczba zapewne nie przekracza liczby dziesięciu osób) i coś postawione, w te albo w „tamta” stronę, bo istotnie tego rodzaju jest, w jakim znajduje się nasze Tow. Muzyczne, jest

naśląd niedopuszczalny. Musi wreszcie wywołać ostrą wybuch w sferach milujących muzykę i sztuki naraził Was na zarzuty ciężkiej odpowiedzialności wobec społeczeństwa, którego wiernością jest przecież krakowskie Tow. Muzyczne, które reprezentuje nie tylko dobro materialne, ale i moralne, a właśnie to drugie dobro zostało przez poprzednie zarządy Tow. Muzyczne zniszczone, a obecny Zarząd zniszczenie to milcząco akceptuje i jest odpowiedzialny.

Tak zatem Instytut Muzyczny podjął obowiązki „moralne” po Tow. Muzycznym i urządził w tym sezonie VIII wiośń (amoralny, poświęcony pamięci zmarłego niedawno twórcy nowoczesnej opery G. Pucelnego. Stereg kompozytor wokalnicy, złożony z ustępów oper Pucelnego, wykonał uczniowie p. Marek-Onyszczykiewicz. „Rzecz o Pucicim” wygłosił dr. prof. Józef Reiss, który zawsze jest gotowym tam, gdzie chodzi o propagandę muzyczną, do największych ofiar. Pamięcia o zmarłym kompozytorze spelił Instytut więcej, jak jest obowiązany, a do czego w pierwszej linii w naszym mieście powołane było Tow. Muzyczne i Tow. Operowe co poprzedni należał. B. R.

— 0 — 0 —

Wysprzedaż kanarków barceńskich

Dobrowie śpiewaki, śpiewające takte przy świetle, w cenie od 20 zł. wyżej, samczki od 4 złotych wyżej. 240 Kraków, Topolowa 21.

Maizestwo bezdziejne

trudne, pracowite szuka solidnej, w zgodzie pod „Stróżstwo”, do biura „Prasa”, Karmelicka 16. 201

nie omisszkajcie przekonąć się o rozwoju Sklepu Polskiego

„MEDICUM”

pl. Marjański L. 3 w Krakowie pl. Marjański L. 3

który poleca: 243

Gruski do lewatyw dla dzieci, smoczki, ceratki, gruski ochronne dla pań, płótno gumowe dla polonistów, termofory na gorącą wodę, poduszki dla chorych, opaski higieniczne „Medhyco”, wata, gaza, opatrunki, paski przepuklinowe, brzusne, instrumenty lekarskie etc. Rzetelna i fachowa obsługa utrzymuje i powiększa codziennie kółko naszych klientów.

Z powodu silnego braku gotówki oferuję ubrania wełniane począwszy od 21. 40—

NA RATY

Następnie polecam w wielkim wyborze: rągany, kurtki paito zimowe, koshulony oraz płaszcze damskie po śliczawo niskich cenach. 261

JOZEF EMMER

Kraków, Rynek gł. 11 Dom Wenecki w podwórku Uwaga na adres.

Kawa palona codziennie w Katedralnej Spółce Handlowej, waly Rynek 4, Kraków. Handel towarów korzennych i artykułów domowych, mydła do prania i toaletowe, esencjei wazelinowego gatunku, trzepakci od 50 gr. wazyły, motyły rybowe, zamiatacze wód, zmolki, łopielki do śmieci i węgla, Franki, szary do bielizny, wiera słona, talatna zagr-niebia biała i czarna, chlorek — Na prowincję wysyła się odwrotnie. Oliwa do świecenia i koutki. Oliwa do jedzenia. 118

Ogrodnik

z wykształceniem fachowem i długoletnią praktyką pierwszorzędną wykazaną świadectwami, znajduje stałą posadę w ogrodach Dyrektora Zakładu Przemysłowego w Zachodniej Małopolsce. Pomieszkanie, opał i światło do dyspozycji, pobory według umowy. Podanie z odpisami świadectw i fotografją należy odesłać pod „Ogrodnik 1925” do redakcji czasopisma.

!! Reklama dzwignią handlu !!

Już wyszedł!

Już wyszedł!

KALENDARZ ROBOTNICZY

na rok 1925.

Cena egz. z 3— z przesyłką pocztową z 3-50. — Wysyłka tylko ka poprzednim nadesłaniem gotówki Administracja „NAPRZODU”, Kraków, ulica Dunajewskiego L. 5.

OTWARCIE KURSU HANDLOWEGO

Data 17 lutego 1925 otwiera się w Krakowie przy ul. Grodzkiej L. 60

Zarejestrowany przez Ministerstwo W.R. i O. P.

KURS HANDLOWY

prof. Bogusława Butynnowicza

pod kierownictwem k. prof. AKADEMII HANDLOWEJ

ANDRZEJA OLESIA

objęmujący: 232

skłębność, korekpondencje: andów, rachunki kupieckie, nau i o handlu i waku, stenografja kaligrafja i pisanie na maszynie. Program: wykład, wazelnich wykład. 14. l. p. codziennie w godzinach 10—114-7. Nauka na kursie odbywać się będzie w godzinach wieczornych. 232

W niedziele dnia 22 lutego 1925 odbędzie się

w lokalu spółki Introligatorów, ulica Zwierzyniecka L. 20 o godz. 10 rano

WALNE DOROCZNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie.
2. Wybór przewodniczących.
3. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
4. Sprawozdanie Zarządu.
5. Sprawozdanie Komisji kontrolnej.
6. Ewentualne wybory. 263
7. Wnioski.

W razie nie zejścia się na godz. 10 odpowiedniej ilości członków, następnie Walne Zgromadzenie odbędzie się o godz. 11-tej bez względu na ilość członków.

Robotnicy! Jeśli chcecie mieć zdrowy i tani chleb, przyczynicie się własnym groszem do piekarni robotniczej!